

OHUT JÄÄ – Pelasta Pingviinit!

Tietovisakysymyksiä

KATEGORIA 1: MERI

HELPPO

13. Miksi pingviinit viettävät suuren osan elämästään meressä?

- A) Merestä löytyy niiden ravinto
- B) Meri on niille vaarallinen
- C) Pingviinit eivät osaa olla maalla
- D) Ne rakentavat pesänsä veden alle

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Pingviinit ovat erinomaisia uimareita. Ne hankkivat lähes kaiken ravintonsa merestä, joten terve meri on niiden elämän edellytys.

🌀 Pohdittavaa: Mitä tapahtuisi pingviineille, jos merissä olisi vähemmän kalaa?

14. Mikä arjen teko voi vähentää meriin päätyvän muovin määrää?

- A) Kestokassin käyttö
- B) Roskien heittäminen luontoon
- C) Muovipullojen jättäminen rannalle
- D) Kertakäyttötuotteiden suosiminen

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Kestotuotteiden käyttö vähentää jätteen syntymistä ja pienentää riskiä, että muovia päätyy vesistöihin ja edelleen meriin.

🌀 Pohdittavaa: Missä tilanteissa itse käytät kertakäyttömuovia?

15. Mikä seuraavista auttaa pitämään meret puhtaampina?

- A) Roskien kerääminen luonnosta
- B) Jätteiden heittäminen viemäriin
- C) Öljyn kaataminen maahan
- D) Roskien polttaminen rannalla

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Osa ympäristöön jätetystä roskasta kulkeutuu sadevesien mukana jokiin ja edelleen meriin.

🎯 Pohdittavaa: Oletko osallistunut roskien keräämiseen?

KESKITASO

16. Miksi pienetkin muovipalat voivat olla vaarallisia pingviineille?

- A) Ne voivat päätyä ravintoketjuun
- B) Ne muuttuvat kaloiksi
- C) Ne lisäävät ravinnon määrää
- D) Ne eivät vaikuta eläimiin

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Pingviinit voivat saada elimistöönsä mikromuoveja syömällä saastunutta ravintoa. Muovi voi kulkeutua ravintoketjussa eläimeltä toiselle.

🎯 Pohdittavaa: Mistä mikromuovia voi syntyä arjessamme?

17. Miksi vastuullisesti pyydetty kala tukee myös pingviinien hyvinvointia?

- A) Se auttaa kalakantoja säilymään elinvoimaisina
- B) Se lisää meriroskia
- C) Se lämmittää meriä
- D) Se vähentää pingviinejä

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Kestävällä kalastuksella pyritään siihen, ettei kalakantoja pyydetä loppuun ja että ravintoa riittää myös muille eläimille.

🎯 Pohdittavaa: Miten kuluttajat voivat vaikuttaa kalastukseen?

18. Miksi rannikkojen luonto on tärkeää myös pingviineille?

- A) Monet lajit käyttävät rannikkoalueita lisääntymiseen
- B) Pingviinit eivät koskaan käy rannalla
- C) Rannikolla ei ole merkitystä eläimille
- D) Rannat ovat vain ihmisille

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Useat pingviinilajit pesivät rannikkoalueilla, joiden häiriintyminen voi vaikuttaa poikasten selviytymiseen.

🎯 Pohdittavaa: Miten matkailu voi vaikuttaa luonnoneläimiin?

HAASTAVA

19. Miksi biologinen monimuotoisuus on tärkeää pingviinien kannalta?

- A) Monimuotoinen ekosysteemi kestää paremmin muutoksia
- B) Pingviinit tarvitsevat vain yhden lajin ympärilleen
- C) Monimuotoisuus hidastaa ravinnon löytymistä
- D) Sillä ei ole vaikutusta

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Mitä enemmän meriluonnossa on lajeja ja toimivia ravintoverkkoja, sitä paremmin ekosysteemi kestää häiriöitä.

🎯 Pohdittavaa: Mitä hyötyä luonnon monimuotoisuudesta on ihmisille?

20. Mikä on tehokkain tapa auttaa mereen liittyviä ympäristöongelmia?

- A) Yhdistää yksilöiden, yritysten ja valtioiden toiminta
- B) Luottaa vain yksittäisiin ihmisiin
- C) Olla tekemättä mitään
- D) Ratkaista ongelmia vasta myöhemmin

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Merten ongelmat ovat niin suuria, että niiden ratkaiseminen vaatii yhteistyötä kaikilla tasoilla.

🎯 Pohdittavaa: Missä tilanteissa yhteistyö toimii paremmin kuin yksilön toiminta?

21. Miksi pingviinit voivat toimia "lähettiläinä" merien suojelulle?

- A) Niiden hyvinvointi kertoo meriluonnon tilasta
- B) Ne osaavat puhua ihmisille
- C) Ne ratkaisevat ympäristöongelmat
- D) Ne eivät liity meriin

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Kun pingviinien elinolosuhteet heikkenevät, se kertoo usein myös laajemmista muutoksista meriympäristössä.

🎯 Pohdittavaa: Mitä muita eläimiä pidetään luonnon tilan indikaattoreina?

KATEGORIA 2: ILMASTO 🐧 ❄️

HELPPO

13. Mitä pingviinit tarvitsevat selviytyäkseen kylmissä olosuhteissa?

- A) Sopeutuneen elinympäristön
- B) Trooppisen sademetsän
- C) Aavikon
- D) Kuuman ilmaston

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Monet pingviinilajit ovat kehittyneet elämään kylmissä olosuhteissa, joihin niiden käyttäytyminen ja ruumiinrakenne ovat sopeutuneet.

 Pohdittavaa: Mitä tapahtuu lajille, jos sen elinympäristö muuttuu nopeasti?

14. Mikä kotona säästää energiaa?

- A) Valojen sammuttaminen tyhjästä huoneesta
- B) Valojen pitäminen päällä
- C) Laitteiden jatkuva lataus
- D) Ikkunoiden pitäminen auki talvella

 Oikea vastaus: A

 Perustelu: Pienetkin energiansäästöteot vähentävät energiankulutusta ja voivat vähentää päästöjä.

 Pohdittavaa: Mitä energiansäästötekoja teet kotona?

15. Miksi pingviinit näkyvät usein ilmastokampanjoissa?

- A) Niiden elinympäristöt kärsivät ilmaston lämpenemisestä
- B) Ne ovat ihmisten lemmikkejä
- C) Ne tuottavat energiaa
- D) Ne asuvat Suomessa

 Oikea vastaus: A

 Perustelu: Pingviinit ovat helposti tunnistettavia eläimiä, joiden tulevaisuus liittyy vahvasti ilmastomuutoksen vaikutuksiin.

 Pohdittavaa: Miksi eläimet herättävät usein enemmän tunteita kuin ympäristötilastot?

KESKITASO

16. Miksi ruoan pois heittäminen liittyy ilmastomuutokseen?

- A) Tuotettu ruoka on aiheuttanut päästöjä jo ennen päätymistä roskiin
- B) Ruoka viilentää ilmastoa
- C) Hävikkiruoalla ei ole vaikutusta
- D) Ruoka syntyy ilman luonnonvaroja

 Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Ruokahävikki tarkoittaa, että energiaa, vettä ja luonnonvaroja on käytetty turhaan.

🎯 Pohdittavaa: Miten voisimme vähentää ruokahävikkiä?

17. Mikä liikennevalinta on usein ilmaston kannalta parempi?

- A) Joukkoliikenne
- B) Yksin autolla ajo aina kun mahdollista
- C) Tyhjäkäynti
- D) Turhat automatkat

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Kun useampi ihminen matkustaa samalla kulkuvälineellä, päästöjä syntyy yleensä vähemmän henkilöä kohden.

🎯 Pohdittavaa: Mitkä asiat vaikuttavat omiin liikkumisvalintoihisi?

18. Mikä yhdistää lämpenevät meret ja pingviinit?

- A) Muutokset vaikuttavat niiden ravinnon saatavuuteen
- B) Pingviinit lämmittävät meriä
- C) Meret eivät vaikuta pingviineihin
- D) Meret jäähtyvät lämpenemisestä

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Lämpenevät meret voivat muuttaa kalojen ja krillin esiintymistä, mikä vaikuttaa pingviinien ravinnonhankintaan.

🎯 Pohdittavaa: Miten yhden lajin väheneminen voi vaikuttaa koko ravintoketjuun?

HAASTAVA

19. Miksi ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät usein ensimmäisenä napa-alueilla?

- A) Ne lämpenevät keskimäärin muuta maapalloa nopeammin
- B) Ne ovat lähempänä aurinkoa

- C) Niissä ei ole meriä
- D) Niissä ei sada lunta

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Napa-alueiden muutokset ovat usein muita alueita voimakkaampia, minkä vuoksi monet siellä elävät lajit ovat erityisen haavoittuvia.

🎯 Pohdittavaa: Miksi kaukana tapahtuvat muutokset ovat myös meidän asiamme?

20. Mikä tekee ilmastonmuutoksesta haastavan ongelman?

- A) Vaikutukset ulottuvat kaikkialle maailmaan
- B) Sillä ei ole vaikutuksia
- C) Se koskee vain eläimiä
- D) Ratkaisuja ei ole olemassa

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Ilmastonmuutos vaikuttaa luontoon, talouteen, terveyteen ja ihmisten elinoloihin ympäri maailmaa.

🎯 Pohdittavaa: Mitkä ratkaisut vaativat kansainvälistä yhteistyötä?

21. Mikä antaa toivoa pingviinien tulevaisuudelle?

- A) Ihmisten mahdollisuus vähentää päästöjä ja suojella luontoa
- B) Ongelmien sivuuttaminen
- C) Vastuun siirtäminen muille
- D) Ympäristöasioiden unohtaminen

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Tutkimus, yhteistyö, luonnonsuojelu ja ilmastotoimet voivat parantaa monien lajien tulevaisuudennäkymiä.

🎯 Pohdittavaa: Mitkä ympäristöuutiset ovat antaneet sinulle toivoa?

KATEGORIA 3: RAUHA

HELPPO

13. Miksi ihmisten välinen yhteistyö auttaa pingviinejä?

- A) Useampi toimija voi ratkaista ongelmia yhdessä
- B) Yhteistyö lisää saastumista
- C) Yhteistyötä ei tarvita
- D) Pingviinit vastustavat yhteistyötä

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Monet ympäristöhaasteet ovat liian suuria yhden ihmisen tai valtion ratkaistaviksi yksin.

🎯 Pohdittavaa: Milloin olet itse kokenut yhteistyön voiman?

14. Mitä tarkoittaa vastuullinen vaikuttaminen?

- A) Oman mielipiteen ilmaisemista muita kunnioittaen
- B) Kiusaamista
- C) Väkivallalla uhkaamista
- D) Valeutusten levittämistä

✅ Oikea vastaus: A

💡 Perustelu: Rauhanomainen osallistuminen vahvistaa demokratiaa ja yhteiskunnan luottamusta.

🎯 Pohdittavaa: Missä asioissa nuoret voivat vaikuttaa?

15. Miksi kaikkien ääni on tärkeä?

- A) Erilaiset näkökulmat auttavat löytämään parempia ratkaisuja
- B) Vain aikuiset osaavat ratkaista ongelmia
- C) Nuorilla ei ole sanottavaa
- D) Mielipiteet eivät merkitse

✅ Oikea vastaus: A

💡 **Perustelu:** Monimutkaisten ongelmien ratkaiseminen hyötyy monenlaisesta kokemuksesta ja tiedosta.

🎯 **Pohdittavaa:** Missä sinua on viimeksi kuunneltu aidosti

KESKITASO

16. Miksi ympäristön suojele tarvitsee luottamusta?

- A) Ihmisten täytyy uskoa yhteisten sääntöjen olevan reiluja
- B) Luottamuksella ei ole merkitystä
- C) Luottamus estää yhteistyötä
- D) Luottamus lisää roskaamista

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Yhteiset ympäristöratkaisut toimivat paremmin, kun ihmiset kokevat päätökset oikeudenmukaisiksi. Luottamus auttaa ihmisiä sitoutumaan sääntöihin ja yhteisiin tavoitteisiin.

🎯 **Pohdittavaa:** Mikä lisää luottamusta yhteiskunnassa?

17. Miten nuoret voivat puolustaa pingviinien tulevaisuutta?

- A) Tekemällä valintoja ja vaikuttamalla päätöksentekoon
- B) Jättämällä asiat muiden ratkaistaviksi
- C) Vähättelemällä ympäristöongelmia
- D) Olemalla osallistumatta mihinkään

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Nuoret voivat vaikuttaa omilla kulutusvalinnoillaan, osallistumalla kampanjoihin, järjestötoimintaan ja yhteiskunnalliseen keskusteluun. Myös pienillä teoilla voidaan tukea kestävää tulevaisuutta.

🎯 **Pohdittavaa:** Mitkä vaikuttamisen keinot kiinnostavat sinua?

18. Miksi kansainväliset sopimukset ovat tärkeitä?

- A) Ne auttavat maita toimimaan yhteisten tavoitteiden suuntaan
- B) Ne koskevat vain tutkijoita
- C) Ne estävät yhteistyön
- D) Ne eivät vaikuta ympäristöön

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Merien suojele, ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen vaativat valtioiden välistä yhteistyötä. Kansainväliset sopimukset luovat yhteisiä pelisääntöjä.

🎯 **Pohdittavaa:** Miksi kaikki maat eivät aina toimi samalla tavalla?

HAASTAVA

19. Mitä yhteistä on pingviinien suojelulla ja ihmisoikeuksilla?

- A) Molemmat liittyvät vastuuseen tulevista sukupolvista
- B) Niillä ei ole mitään yhteyttä
- C) Ne koskevat eri planeettoja
- D) Vain tutkijat tarvitsevat niitä

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Kestävä tulevaisuus rakentuu sekä luonnon että ihmisten hyvinvoinnin turvaamisesta. Sekä ympäristön että ihmisoikeuksien suojele tähtää siihen, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus hyvään elämään.

🎯 **Pohdittavaa:** Voiko ympäristön tuhoutuminen vaikuttaa ihmisten oikeuksiin?

20. Miksi osallisuus voi auttaa ratkaisemaan ympäristöongelmia?

- A) Ihmiset sitoutuvat paremmin ratkaisuihin, joiden tekemisessä he ovat mukana
- B) Osallisuus hidastaa kaikkea
- C) Se vähentää tietoa
- D) Se estää yhteistyön

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Kun ihmiset kokevat voivansa vaikuttaa päätöksiin, he ovat usein myös valmiimpia toimimaan niiden mukaisesti. Osallisuus vahvistaa yhteisöllisyyttä ja vastuunkantoa.

🎯 **Pohdittavaa:** Milloin olet ollut mukana tekemässä päätöksiä?

21. Mitä pingviini voisi opettaa ihmisille rauhasta?

- A) Selviytyminen onnistuu paremmin yhteistyöllä kuin yksin
- B) Vahvin voittaa aina
- C) Yhteistyö on turhaa
- D) Luonto ei tarvitse suojelua

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Monet pingviinit toimivat ryhmissä suojautuakseen kylmyydeltä, löytääkseen turvallisia paikkoja ja kasvattaakseen poikasiaan. Luonnossa yhteistyö on usein tehokkaampi selviytymiskeino kuin yksin toimiminen.

🌀 **Pohdittavaa:** Mitä ihmiset voisivat oppia eläinten yhteistyöstä?

22. Miksi rauhanomainen keskustelu on tärkeää ympäristöongelmien ratkaisemisessa?

- A) Erilaisia näkökulmia voidaan yhdistää yhteiseksi ratkaisuksi
- B) Nopein huutaja on aina oikeassa
- C) Keskustelu estää päätöksentekoa
- D) Ympäristöasioita ei tarvitse käsitellä yhdessä

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Ympäristöhaasteet ovat usein monimutkaisia. Kun ihmiset kuuntelevat toisiaan ja etsivät yhteisiä ratkaisuja, päätöksistä tulee kestävämpiä ja oikeudenmukaisempia.

🌀 **Pohdittavaa:** Milloin eri mieltä olevat ihmiset voivat löytää yhteisen ratkaisun?

23. Miksi tutkijoiden, päättäjien ja kansalaisten yhteistyö on tärkeää pingviinien tulevaisuudelle?

- A) Jokaisella ryhmällä on erilaista tietoa ja mahdollisuuksia vaikuttaa
- B) Vain tutkijat voivat ratkaista ongelmat
- C) Vain poliitikot voivat vaikuttaa
- D) Kansalaisilla ei ole merkitystä

✅ **Oikea vastaus:** A

💡 **Perustelu:** Tutkijat tuottavat tietoa, päättäjät luovat sääntöjä ja kansalaiset tekevät arjen valintoja. Kun kaikki toimivat yhdessä, mahdollisuudet suojella meriä, ilmastoa ja pingviinien elinympäristöjä kasvavat.

 Pohdittavaa: Millä tavalla sinä voit olla osa ratkaisua?

24. Mikä on tärkein rauhan taito pingviinien tulevaisuuden kannalta?

- A) Kyky tehdä yhteistyötä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- B) Kyky sivuuttaa ongelmat
- C) Kyky syyttää muita
- D) Kyky toimia yksin kaikissa tilanteissa

 Oikea vastaus: A

 Perustelu: Suurimmat ympäristöhaasteet, kuten ilmastonmuutos ja merien saastuminen, voidaan ratkaista vain yhteistyöllä. Rauhan taidot, kuten kuunteleminen, neuvotteleminen ja yhteisten ratkaisujen etsiminen, ovat tärkeitä myös luonnon suojelemissa.

 Pohdittavaa: Mitä yhteistyötaitoja haluaisit itse kehittää?